

«Βελτιστοποιώντας τη χρήση της γνώσης στη διαμόρφωση δημοσίων πολιτικών και στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η στρατηγική σημασία της ανοιχτής πρόσβασης και των ανοιχτών δεδομένων»

Γιάννης Καλογήρου, Καθηγητής ΕΜΠ
Πρόεδρος του Επιστημονικού
Συμβουλίου του ΕΚΤ

Για την οικονομία της γνώσης

- Αν και με μια έννοια η εξέλιξη των οικονομιών και των κοινωνιών από την προϊστορική εποχή συνδέεται με κάποιο τρόπο με τη διάδοση της πληροφορίας και την παραγωγή και διάχυση της γνώσης η σχέση αυτή ενδυναμώνεται με την εποχή της νεωτερικότητας.
- Η ικανότητα εφεύρεσης και καινοτομίας που εκδηλώνεται με τη δημιουργία νέας γνώσης και νέων ιδεών που ενσωματώνονται σε νέα/ βελτιωμένα προϊόντα, διεργασίες και οργανωσιακά σχήματα κινητοποιεί πόρους και αναπτυξιακές διεργασίες.

Σύγχρονη Οικονομία της γνώσης

- ΤΠΕ ως τεχνολογίες γενικού σκοπού παρέχουν μια νέα παγκόσμια υποδομή
- Μεγαλύτερη στρατηγική σημασία στην κατανομή πόρων για:
  - Έρευνα & Τεχνολογική Ανάπτυξη και άλλες μορφές δημιουργίας και διάδοσης της γνώσης.
  - την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου δυναμικού μέσω της εκπαίδευσης της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης.

Σύγχρονη Οικονομία της γνώσης (..συνεχ..)

- Η διαχείριση των δεδομένων, της πληροφορίας, της γνώσης και της «εμπειρογνωμοσύνης» μέσω επενδύσεων στην κωδικοποίηση και την οικοδόμηση κοινωνικών δικτύων και δικτύων καινοτομίας.
- Η οργάνωση και η λειτουργία ενός ευφυούς κράτους με επιχειρησιακές ικανότητες και λειτουργίες.
- Η οργάνωση των αγορών και ειδικότερα των δικαιωμάτων στη γνώση.

Οικονομία της γνώσης, Ανοιχτά δεδομένα και ανοιχτή πρόσβαση

1. Η λειτουργία, η κατανόηση και η ανάπτυξη μιας όλο και πιο πολύπλοκης σύγχρονης οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης απαιτεί ένα **πολύ μεγάλο πλήθος** οικονομικών, κοινωνικών, χωρικών, περιβαλλοντικών, επιστημονικών, τεχνολογικών **δεδομένων** που προέρχονται από ένα επίσης πολύ μεγάλο πλήθος διαφορετικών **πηγών** και **δραστηριοτήτων**.
2. Σε πολλές περιπτώσεις, τα αναγκαία δεδομένα είτε **δεν είναι** διαθέσιμα είτε είναι διάσπαρτα και αδόμητα και επομένως **δύσχρηστα** με αποτέλεσμα να περιορίζεται η δυνατότητα χρήσης και αξιοποίησής τους από τους πολίτες, τους οργανισμούς, τις επιχειρήσεις, τις κοινωνικές ομάδες και τους διαμορφωτές δημόσιων πολιτικών.
3. Οι αναδυόμενες πρακτικές για τη χρήση και την αξιοποίηση ανοιχτών δεδομένων έχει δείξει ότι η διάδοση και διάχυση δεδομένων μέσω του Διαδικτύου σε ανοιχτή, προσβάσιμη και δομημένη μορφή μετασχηματίζει την ίδια τη διεργασία δημιουργίας, διανομής και **επαναχρησιμοποίησης δεδομένων** με σημαντικές **θετικές επιπτώσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση** δημόσιων πολιτικών και την **ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων**.

Οικονομία της γνώσης, Ανοιχτά δεδομένα και ανοιχτή πρόσβαση

4. Η ροή, η κωδικοποίηση και η πολλαπλή αξιοποίηση δεδομένων, πληροφοριών και γνώσεων είναι η **κινούσα δύναμη** των σύγχρονων οικονομιών και κοινωνιών.
5. Η αύξουσα σημασία της **διαφάνειας** και της **λογοδοσίας** στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, στην παροχή **ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο** προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις καθώς και στη δημιουργία ενός πλαισίου και ενός περιβάλλοντος που διευκολύνει τη δημιουργία **νέων κλάδων** και **νέων δραστηριοτήτων**.
6. Η στρατηγική σημασία της δημιουργίας και της ελεύθερης διάθεσης ενός **δημόσιου αποθέματος** γνώσης είναι κρίσιμη.

Το δημόσια διαθέσιμο γνωστικό απόθεμα της κοινωνίας

- Σημασία της δημόσιας **διαθέσιμης γνώσης** (public knowledge).
- Σε μια εποχή «άγριου πάθους» για αποκλειστική κατοχή στη διεργασία παραγωγής και αξιοποίησης της γνώσης είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επιβεβαιωθεί η σημασία του **δημόσιου αποθέματος σε γνώση μιας κοινωνίας και μιας οικονομίας**. Σε κάθε διεργασία παραγωγής, ολοκλήρωσης, διάχυσης και αξιοποίησης της γνώσης η ύπαρξη ενός **ελεύθερα διαθέσιμου αποθέματος γνώσης** είναι κρίσιμη. Δεν αφορά μόνον τη γνώση που δημιουργείται στο πλαίσιο του δημοσίου τομέα για την παραγωγή της οποίας έχουν χρησιμοποιηθεί **δημόσιοι πόροι** και που ένα σημαντικό μέρος της δεν αξιοποιείται
- Ρόλος της ευρύτερα δημόσια διαθέσιμης γνώσης ως προωθητή της αποδοτικής και της αποτελεσματικής αξιοποίησης πόρων και ως **αντίβαρου** στη διαχείριση της γνώσης των ιδιωτικών φορέων με στόχο τον στρατηγικό έλεγχο σημαντικών στοιχείων γνώσης.

Ο μετασχηματισμός του κράτους

- Το ελληνικό κράτος είναι παραδοσιακά ένας συλλέκτης δεδομένων (πολλές φορές χωρίς κανόνες και χωρίς σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα) τα οποία σε μικρό σχετικά βαθμό αξιοποιούνται παραγωγικά και ελλειπώς μετασχηματίζονται σε χρήσιμες πληροφορίες και ακόμη λιγότερο σε θεσμική γνώση των θεμάτων ενδιαφέροντος της δημόσιας πολιτικής.
- Η ανάγκη για την **τεκμηρίωση της δημόσιας πολιτικής** και για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δημοσίων παρεμβάσεων και της κατανομής των πόρων αυξάνεται, ιδίως σε περιόδους **κρίσης και περιορισμένων πόρων**.
- Η ενδυνάμωση της ικανότητας διαπραγμάτευσης στον διεθνή χώρο.

Η κατάσταση των «ανοιχτών δεδομένων» στο ελληνικό περιβάλλον

- Σε θεσμικό επίπεδο.
- Σε επίπεδο πολιτικών.
- Σε επίπεδο υποδομών.
- Σε επίπεδο πρωτοβουλιών.
- Ο ρόλος του ΕΚΤ ως εθνικής ψηφιακής υποδομής και τεκμηρίωσης στη διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για την ανοιχτή πρόσβαση και για την υποστήριξη δημοσίων πολιτικών για την έρευνα, την τεχνολογία, την καινοτομία, τη διάδοση της επιστημονικής πληροφορίας και την ανάπτυξη του πολιτισμικού αποθέματος.

Ανοιχτά δεδομένα και ανοιχτή πρόσβαση στο πλαίσιο ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου

- Η παραγωγική ανασυγκρότηση και η προώθηση ενός προτύπου ευφυούς, χωρίς αποκλεισμούς και διατηρήσιμης ανάπτυξης για μια καλύτερη θέση στον Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας.
- Ο εξορθολογισμός, η ηλεκτρονικοποίηση/ψηφιοποίηση και η αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία κράτους.
- Το σύστημα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Η εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- Η καινοτόμος επιχειρηματικότητα εντάσεως γνώσης.